

Position Paper Nederlandse Pluimveevleessector inzake concept AMvB Dierwaardige Veehouderij

Inleiding

De Nederlandse pluimveevleessector behoort wereldwijd tot de absolute koplopers op het gebied van innovatie, efficiëntie, duurzaamheid en dierenwelzijn. Dankzij een sterke kennisinfrastructuur en gespecialiseerde bedrijven loopt Nederland internationaal voorop in technologische ontwikkeling en diergerichte productiesystemen.

De sector bestaat uit circa 1.750 pluimveebedrijven, waarvan ongeveer 750 vleeskuikenhouders, 850 leg- en 150 vermeerderingsbedrijven. Zij produceren hoogwaardig, veilig en betaalbaar voedsel voor de Nederlandse consument. Daarmee is de pluimveesector, als onderdeel van de agrosector, één van de pijlers onder onze economie.

De Nederlandse pluimveesector onderschrijft het belang van verdere stappen richting een dierwaardigere veehouderij. Tegelijkertijd waarschuwt de pluimveesector dat de voorgestelde maatregelen in de concept AMvB Dierwaardige Veehouderij verstrekende economische en maatschappelijke gevolgen zullen hebben. Zonder adequate borging van de in dit document genoemde knelpunten verliezen Nederlandse pluimveehouders en ondernemers de concurrentiekracht, zal de zelfvoorzieningsgraad van pluimveevlees in Nederland dalen tot 60% en zal de milieubelasting per kilogram product toenemen.

Grootste uitdagingen voor de pluimveevleessector

De concept AMvB Dierwaardige Veehouderij bevat een omvangrijk pakket aan maatregelen voor de Nederlandse pluimveevleessector. Met deze concept AMvB worden de maatregelen onomkeerbaar en wettelijk vastgelegd, terwijl de toekomstige ontwikkelingen en marktomstandigheden onzeker zijn. Dit brengt verschillende praktische en economische uitdagingen met zich mee, maar zijn met de juiste financiële ondersteuning vanuit het ministerie van LNV deels inpasbaar.

Momenteel is het bouwen van extra stallen niet mogelijk. Daarbij is het maar zeer de vraag of de markt producten van een hogere kostprijs afneemt. Zodoende hebben de volgende normen grote gevolgen voor onze zelfvoorzieningsgraad, kostprijs, marktpositie en milieubelasting:

- Verlaging van de maximale bezettingsgraad van 42 kg/m² naar uiteindelijk 32 kg/m²
- Verlaging van de maximale groeisnelheid van circa 60–65 gram per dag naar circa 45–50 gram per dag

Zelfvoorzieningsgraad

Volgens interne berekeningen, opgesteld door COBK en NEPLUVI, is de Nederlandse zelfvoorzieningsgraad van pluimveevlees op dit moment 114%. Met de volledige invoering van de concept AMvB dierwaardige veehouderij zal dit dalen tot 60% in 2040. Wageningen University en Research heeft, op verzoek van de initiatiefnemers, deze berekeningen geaccordeerd.

Openbare wetenschappelijke publicaties naar de gevolgen van de concept AMvB Dierwaardige Veehouderij voor de Nederlandse zelfvoorzieningsgraad ontbreken.

Kostprijs en marktpositie

Uit de sociaal-economische impactanalyse van Wageningen University & Research (WUR) blijkt dat de maatregelen in de concept AMvB de kostprijs van pluimvee doen stijgen met €0,234 per kg levend gewicht¹. Bij een gemiddelde prijs van € 1,20 per kg levend gewicht² betekent dit een kostenstijging van 19,2%. Concurrerende Europese landen waarmee intensief handel wordt gedreven, worden niet geconfronteerd met deze prijsstijging. Extra investeringen die nodig zijn om de bedrijfsvoering binnen de bestaande natuurbeschermingswet te kunnen voortzetten zijn hierin niet meegenomen.

Milieubelasting

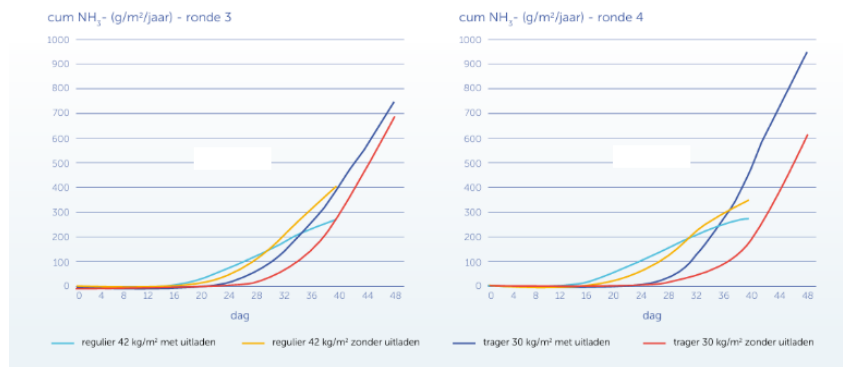
Onderzoek wijst uit dat de milieubelasting per kilogram product en de emissies op stalniveau toenemen als gevolg van de voorgestelde maatregelen. Met name lagere

¹ <https://edepot.wur.nl/673467>

² <https://www.pluimveeslachthuizen.be/nl/abc-prijs>

bezettingsgraden en langere groeiperiodes leiden tot hogere emissies. Volgens de ADAS-studie³ stijgt de CO₂-uitstoot per kilogram product met circa 24,4%. Daarnaast tonen Belgische metingen⁴ aan dat ook emissies op stalniveau aanzienlijk toenemen. Bij trager groeiende kuikens en een bezetting van 32 kg/m² kan de ammoniakemissie per vierkante

meter verdubbelen en per dier zelfs verdrievoudigen.

Figuur 8: Verloop van de cumulatieve emissie (in gram/m²/jaar) resp. voor ronde 3 en ronde 4, berekend met CO₂-massabalansmethode

Figuur 1 Verloop van de cumulatieve emissie per houdingsvorm | Bron: OptiWel-Emis

Knelpunten

1. Zelfvoorzieningsgraad en voedselzekerheid

Nederlandse boeren vervullen een belangrijke rol in de nationale voedselvoorziening. Een forse productiedaling door lagere bezettingsnormen en tragere groei zal leiden tot een afname van de Nederlandse zelfvoorzieningsgraad en productiecapaciteit.

Een daling onder 100% betekent een grotere afhankelijkheid van import uit landen met mogelijk lagere dierenwelzijns, voedselveiligheids- en duurzaamheidsstandaarden. Import van pluimveevlees uit derde landen als Oekraïne, Brazilië, China en Thailand zijn afgelopen jaren al verder toegenomen. Dit staat haaks op de ambities rond:

- Strategische autonomie
- Duurzaamheid
- Voedselzekerheid

Er zijn twee manieren om dit probleem te voorkomen: het behoud van een productiecapaciteit van minimaal 100% vereist óf een pakweg verdubbeling van de bouw van extra stallen (nieuwbouw en uitbouw van vele honderden extra stallen), óf het voorkomen dat de bezettingsgraad daalt tot 32 kg/m².

³ <https://avec-poultry.eu/wp-content/uploads/2024/05/European-Chicken-Commitment-Report-ADAS-March-2024.pdf>

⁴ https://www.pluimveeloket.be/sites/default/files/inline-files/242639_Eindbrochure_OptiWel-Emis_web.pdf

2. Internationale concurrentiekracht

Indien Nederland eenzijdig strengere normen invoert (met een kostprijsstijging van maar liefst 19,5%) zonder Europese of internationale harmonisatie, zullen de Nederlandse boeren de concurrentiestrijd verliezen en verschuift de productie naar landen met lagere standaarden.

Dit leidt tot:

- Verlies van marktaandeel voor Nederlandse boeren en ondernemers
- Verlies en krimp van aan pluimvee gerelateerde bedrijvigheid
- Verplaatsing van productie (weglekeffect)
- Geen gegarandeerde verbetering van dierenwelzijn op Europees of mondiaal niveau

3. Toename milieubelasting

De voorgestelde maatregelen leiden tot hogere emissies per kilogram product en staan daarmee op gespannen voet met klimaat- en stikstofdoelstellingen.

Daarnaast bemoeilijkt de toename van emissies de vergunningsverlening. Hogere ammoniakemissies vergroten de druk op de beschikbare milieuruimte, waardoor bedrijfsontwikkeling en -continuïteit in het gedrang komen.

Dit leidt tot:

- Verdere beperkingen in vergunningsverlening
- Toenemende juridische onzekerheid
- Belemmeringen voor bedrijfsontwikkeling en -continuïteit

Concrete voorstellen

De Nederlandse pluimveesector staat open voor verdere verbetering van dierwaardigheid, mits dit gebeurt op een manier die een vitale sector van voldoende omvang waarborgt, onze voedselvoorziening in stand houdt en kan blijven concurreren op Europees niveau. Daarom doen wij de volgende voorstellen:

1. Borg structureel de zelfvoorzieningsgraad

- Voer vanuit Wageningen University & Research een wetenschappelijk impactanalyse uit naar de effecten van de concept AMvB op de Nederlandse zelfvoorzieningsgraad van pluimveevlees;

- Om de productiecapaciteit te behouden dienen met de huidige inzet van de concept AMvB zeker honderden extra stallen bijgebouwd te worden. Zorg vooraf voor juridisch houdbare en uitvoerbare vergunningverlening zodat extra stallen gebouwd kunnen worden;
- Leg vast dat de Nederlandse zelfvoorzieningsgraad van de in Nederland geconsumeerde pluimveevleesproducten niet structureel onder 100% mag dalen;
- Focus op welzijn verhogende maatregelen zonder drastische verlaging van de bezettingsgraad en groeisnelheid.

2. Borg hierbij de internationale concurrentiepositie

- Actieve inzet op Europese harmonisatie van dierenwelzijnsnormen;
- Gelijkwaardige eisen voor importproducten (level playing field);
- Invoering van de concept AMvB pas nadat concurrentienadelen aantoonbaar zijn gemitigeerd;

3. Beperk extra milieubelasting

- Stimuleer maatregelen die dierenwelzijn verbeteren zonder hogere milieubelasting;
- Borg bestaande vergunningen en voorkom verlies van rechten;
- Compenseer de extra kosten voor boeren en ondernemers.

De Nederlandse pluimveesector ondersteunt verdere stappen richting dierwaardigheid, mits de voedselvoorziening, concurrentiepositie en milieuprestaties geborgd blijven. Dit vraagt om behoud van de zelfvoorzieningsgraad, een gelijk speelveld in Europa, de realisatie van de bouw van honderden extra stallen (juridisch houdbare vergunningverlening) en compensatie voor extra kosten.

Eenzijdige nationale aanscherping is onverantwoord en leidt zonder deze randvoorwaarden tot hogere emissies, vastlopende vergunningverlening en een verslechtering van het verdienvermogen van de sector.

Ondertekend door: NEPLUVI, COBK, NVP, ANEVEI, LTO-NOP